

SoteDialogit muutoksessa

- Johtaminen, työhyvinvointi, tuloksellisuus
Euroopan sosiaalirahaston kehittämishanke 2019 – 2021

*Vuorovaikutuksen erityisyys ikäihmisten
ryhmänohjauksessa*

Vuorovaikutuksen teemapäivä 4.10.2019
Prologos ry

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

SUPER

Talentia
Sosiaalialan korkeakoulutettujen
ammattijärjestö Talentia ry

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kotisivut: <https://projects.tuni.fi/sotedialogit/>

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vuorovaikutuksen erityisyys ikäihmisten ryhmänohjauksessa

Yhteisöpedagogi Riitta Kolehmainen

Dosentti Sirpa Syvänen

Tampereen yliopisto, Työelämän tutkimuskeskus
SoteDialogit hanke

1 Tavoite, kohderyhmä

- ✓ Fokus - dialogi ja vuorovaikutus ikäihmisten ryhmänohjauksessa.
  - Viestinnän, vuorovaikutuksen ja ryhmän- sekä yksilöohjauksen **etiikka ja moraalit dialogin näkökulmasta,**
  - kun ohjauksen kohteena ovat **seniorit, ikäihmiset +55 v – 84 v,** jotka ideoivat, suunnittelevat ja rakennuttavat asumisosuuskuntana yhdessä itselleen **yhteisöllisen senioritalon, KODIN itselleen.**

Mitä on ryhmänohjauksen etiikka, moraalit ja vastuut tässä erityisryhmässä, jossa ollaan yksilöllisen sekä yksityisen (itse määräämisoikeus, koti) ja yhteisöllisen (yhteisöllisyys talon arjessa, yhdessä tekeminen, yhteisvastuut) rajapinnassa?

2 Teoreettinen viitekehys

* Dialogisuus

Dialogin 4 periaatetta, toimintatapaa

1. Suora puhe
2. Kuunteleminen
3. Kunnioittaminen
4. Hidastaminen (odottaminen, pidättäminen)

Isaacs 1999, Syvänen ym. 2015

3 Vuorovaikutus ja dialogi senioriryhmässä

- ✓ Keskeisiä vuorovaikutuksen ja dialogin tasoja ovat ja ryhmädynamiikkaan vaikuttavat
  1. **Yksilötaso** – Erilaiset ihmiset – mitä antavat, miten osallistuvat vuorovaikutukseen?
  2. **Ryhmä / yhteisötaso** – Miten ryhmän vuorovaikutus toimii, miten ryhmä kasvaa ja kehittyy?
  3. **Ryhmän yksilöt vs. ohjaaja(t)** - Yksilöllinen ohjauksen ja vuorovaikutuksen taso
  4. **Ryhmä vs. ohjaaja(t)** – Kollektiivinen ryhmän ja ohjaajien yhteistoiminta- ja vuorovaikutussuhde
  5. **Ohjaajat** – Ohjaajien keskinäinen vuorovaikutus ja yhteistoiminta
- **Viestintä eri tasojen ja ihmisten välillä – keinot, tavat – esteet ja ongelmat?**

Pohdittavaa 1

- ✓ Millaista erityisyyttä ohjauksessa on?
- ✓ Mitä se vaatii, edellyttää ohjaajilta? Osaamista, menetelmiä, keinoja, työkaluja, asennetta?
- ✓ Millaisia haasteita ohjaukseen liittyy?
- ✓ **Mitä olisi otettava huomioon ohjauksessa ja vuorovaikutuksessa moraalien ja etiikan näkökulmasta?**

Pohdittavaa 2

- ✓ Mitä ja minkä verran yksilöiden tulisi jakaa keskenään, jotta syntyy yhteisöllinen käsitys ja toimintatavat asumisesta ja yhteisestä toiminnasta senioritalossa?
  - ✓ Miten jakaminen tapahtuu?
  - ✓ Ohjaajien rooli?
-

Demokraattisen dialogin periaatteet (Gustavsen 1982)

1. Keskustelu on **vuorovaikutusta**, väitteitä ja vastaväitteitä sallitaan
2. Kaikilla, joita **asia koskee**, on oltava mahdollisuus osallistua
3. Mahdollisuus osallistua ei riitä, vaan kaikkien **on myös osallistuttava**
4. Ryhmän jäsenet ovat keskustelussa **yhtenveroisia** asemastaan riippumatta
5. Keskusteluun osallistutaan **oman (työ)kokemuksen** perusteella
6. Lähtökohtana on, että osallistujien esittämiä **kokemuksia pidetään tosina**
7. Kaikkien on **voitava ymmärtää**, mitä käsitellään
7. Kaikkia **perusteluja**, jotka koskevat käsiteltäviä asioita, **pidetään oikeina**
8. Keskustelussa käsitellään vain **osallistujien esittämiä** näkemyksiä ja perusteluja
9. Jokaisen osallistujan tulee hyväksyä, että jonkun **toisen esittämä perustelu voidaan ottaa keskusteltavaksi**
10. Kenen tahansa (työ)**tehtävät, asema tai rooli voidaan ottaa keskusteltavaksi**
11. **Erilaisten käsitysten sietokyvyn täytyy kasvaa**
12. Vuoropuhelun tulee tuottaa **yhteisymmärrystä**, jonka pohjalta **voidaan toimia käytännössä.**

DIALOGINEN JOHTAMINEN

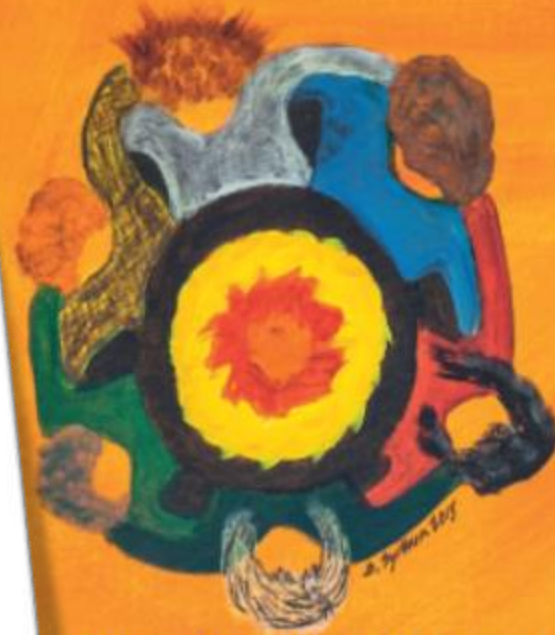
Kokkonen, Strömberg, Syvänen (2013)
Dialogisen johtamisen palapeli. Kehittämisen
työkaluja esimiehille. Työturvallisuuskeskus.

Sirén, S.
Tikkamäki, Kaija Loppela,
ni Kasvio ja Timo Toikko

Nykä arvo
dialo...
vakaan yllättävän suuri merkitys työpaikkojen tu-
loksellisuuden, työhyvinvoinnin, luovuuden ja uudistumisen
kannalta. Lisäolo, kuunteleminen ja keskinäisen ymmärryk-
sen löytäminen on entistä vaikeampaa kiireen ja monenlaisten
paineiden rasittamilla työpaikoilla. Tutkimustulosten mukaan
dialoginen johtaminen ja syvä dialogi jätävät valitettavan usein
toteutumatta työelämän tavallisimmissa kohtaamisen tiloissa
kuten palavereissa, kehityskeskusteluissa ja kehittämis-
suksissa. Aitoon kohtaamiseen...

Sirén, S.
Timo Toikko

DIALOGINEN JOHTAMINEN

TULOKEELLISUUTEEN, TYÖELÄMÄN
LAATUUN JA INNOVATIIVISUUTEEN

Kustantaja

TAMPERE
UNIVERSITY
PRESS

Myynti:

verkkokauppa@juvenesprint.fi

<https://verkkokauppa.juvenes.fi>

Kiitokset!

<https://projects.tuni.fi/sotedialogit/>